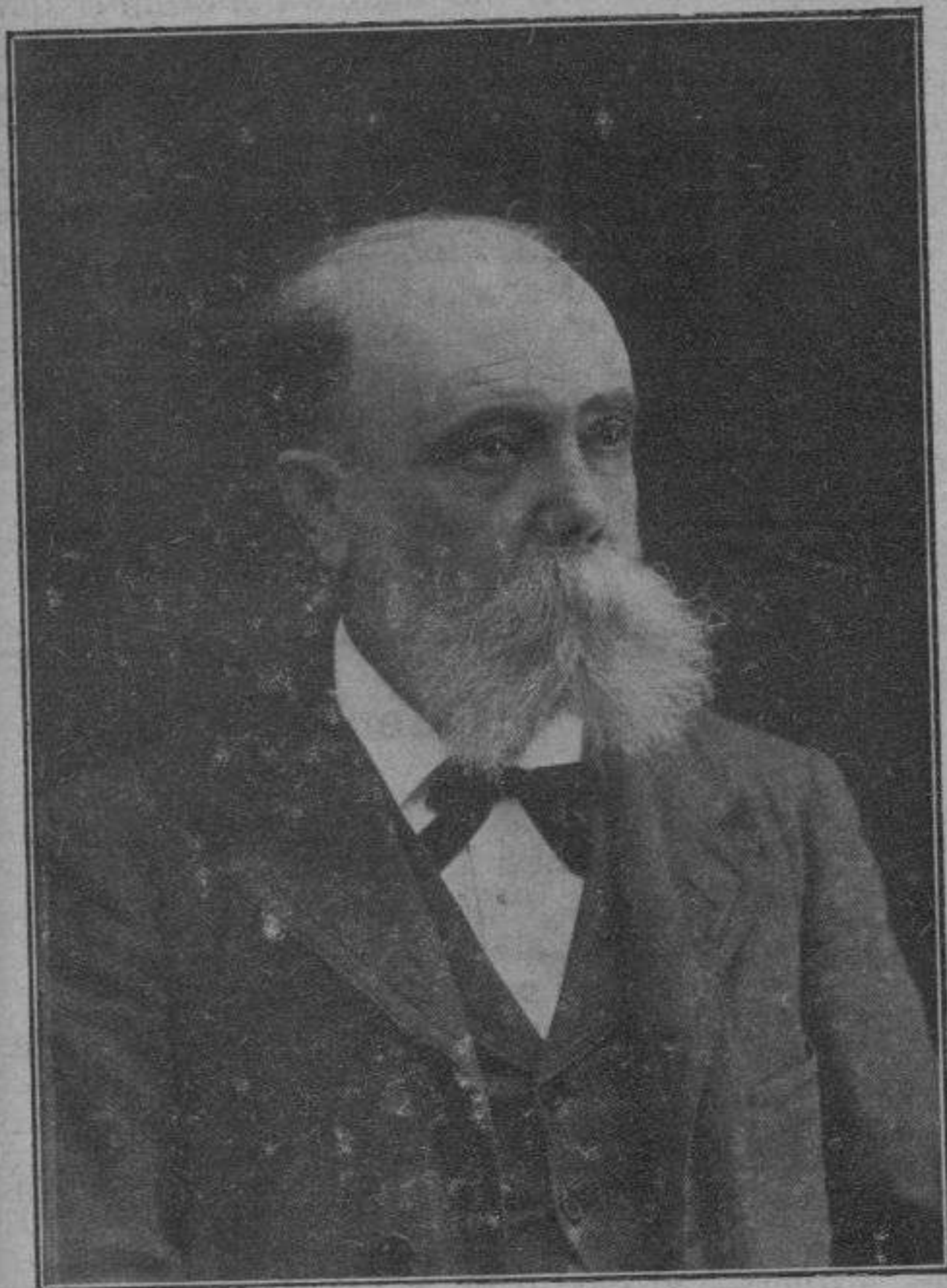

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VI : NÚM. 92

SETMANARI MALLORQUI
Inca, 25 Octubre de 1924

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

† D. BARTOMEU FERRÀ PERELLÓ
Fundador de la Societat Arqueològica
Luliana, escriptor, poeta i degà de la
literatura mallorquina, mort dia 2 d'oc-
tobre a la edat de vuitanta un any.

D. Bartomeu Ferrà

D'ingrats pecariem si no li dedica-
vem més notícies que la que'n donarem
els dies de la seva cristiana mort.

Les nostres publicacions mallorquines
se pot dir que són filles seves. An el set-
manari «Mallorca Dominical» que fundà,
començarem escriure per encobeï ell les
nostres composicions, i a on embegue-
rem l'esperit i moda d'esser d'aquella
catòlica publicació.

Finit, llastimosament, aquell bon set-
manari per manca de salut del senyor
Ferrà, aquest, seguí escriguent en nos-
tra fulla setmanal amb una col·laboració
constant fins que pogué, fins que la
ploma li caigué de les mans, no des-
denyant-se de nostra humil publicació,
perque solament el guiava el zel de edu-
car i corretgir.

En los nostros accidents periodístics
era el primer qui nos animava i aconsel-
lava, planyentse que els inquers no
nos ajudassen com convenia a l'alta
de la nostra tasca, i fins nos feia sus-
cripcions i nos dava almoines pecunià-
ries pel sosteniment material del setma-
nari.

Don Bartomeu Ferrà és estat l'amic
més benemèrit de *Ca-Nostra*, just és
que li dediquem aquest número en hu-
mil homenatge a la seva bona memòria.

En molts de caïres sobressurt la per-
sonalitat del senyor Ferrà. Era Mestre
d'Obres d'Arquitectura de gran seny
tècnic, arqueoleg intel·ligent i benemèrit,
poeta elevat i escriptor de fibra, cos-
tumbrista i autor escènic. En tots aquests

caires tenia vena peïna que posà sempre al servici de la Religió i de la Pàtria petita.

En sa tasca professional fong molt de temps arquitecte diocesà i del nostre Municipi. (En altra ocasió tractarem de la seva actuació en Inca). Deixa obres del seu enginy artístic ben notables, segellades en la marca de la seva personalitat inconfundible. Ho són l'esplèndid camarí de la Mare de Deu de Lluch, l'edifici de les Germanetes dels Pobres, el magnífic oratori sepulcral de la Torre de Lluchmajor, propietat de la casa Desbrull i la capella de la Trinidad de Miramar i altres. El senyor Ferrà en les obres a ell encarregades hi posava qualque cosa més que'l plà i la direcció. A voltes se constituïa el millor estaló pel bon èxit de les obres de caràcter religiós, caritatiu o patriòtic. En l'església que feu a Son Roca ell mateix cercava les almoines com altre Sant Francesc en Porciúncula, i en nostra *Creu monumental de la Minyó*, a més de escriure un article proposant l'idea per indicació nostra, quant vengué la realització per Mossèn Pujades, obrí llistes de subscripció de donatius i feu força de propaganda en «Mallorca Dominical».

Enmig de la feïnada del seu art, trobava temps per escriure llargament i la seva fecunditat mai estroncada omplia les columnes dels setmanaris mallorquins, o d'esperit mallorquí, que eren les fulles més indicades per la seva sàtira i crítica, alegre o seriosa, que de tot amprava sa ploma en ses campanyes moralizadores.

En prosa i en vers escrigué composicions bellíssimes. Si solament se hagués dedicat a fer literatura en mires a formar-se un nom, sens dupte, hauria estat un poeta de gran força lírica. Sentiments estètics no n'hi faltaven com ho prova sa prosa literària, ni enginy per cisellar amb èxit dins el camp del classicisme de la rima. Però, an el senyor Ferrà poc li interesava el seu nom, tota la seva curolla era salvar les coses nostres que, en qualsevol aspecte, tenguessen algun valor espiritual.

Però, perque imaginar-mos un Ferrà altíssim poeta? El senyor Ferrà deu esser considerat i estimat tal com era, mèrits li sobren per esser gran i perque la seva memòria sia venerada com un dels millors benefactors de Mallorca autèntica. Es l'homo que, sense donar-se compte, ha fet més pel vertader mallorquinisme. Basta recor-

dar que cinquanta anys enrera va ensenyar de lletgir i estimar la nostra llengua a la generació d'allavors, en les seves populars comèdies i la publicació del vibrant setmanari «La Ignorancia», deixant llevat per totes quantes publicacions s'han escrites en català de Mallorca.

Per immortalizar la personalitat d'En Ferrà bastaria sa fundació de la «Societat Arqueològica Luliana» que és la entitat més característica de la cultura de Mallorca, com la replega de coses artístiques de l'antigor, que, com ha dit *Correo de Mallorca*, ens evità a temps la pèrdua i destrucció de veres preciositats, en les que arribà a formar un museu important, que més tart passaren a la custòdia del Museu Arqueològic Diocesà, que fundà el Bisbe Campins, de grat i memòria.

Amb aquest escrit no hem volgut fer una necrologia, que manya ni dates suficients tenim per fer-ho, sinó senzillament pagar un tribut de devota admiració a la patriòtica figura d'En Ferrà, i a l'amic entranyable, per qui guardarem etern recort i afecte al fons del cor, al costat dels nostres morts més estimats.

MIGUEL DURÁN.

Inca, octubre 1924.

Obres del Senyor Ferrà

Fundà amb don Mateu Obrador el popular setmanari «La Ignorancia»

Molts anys després, fundà i dirigí «Mallorca Dominical»

«Comedies i poesies».—1872.

«Album Artístico de Mallorca»—1.ª serie—1873.

«Comedies de Costums mallorquines»—1882: «Els calçons de Mestre Lluch», «Contes vells baralies noves», «El senyor de Son Miseri», «La plagueta dels lloguers», «Es baul de Madò Banaula», «Un estudiant del dia».

«Reconstrucción de la casa consistorial de Palma»—1892.

«Concepto del cementerio católico, con el plano de ensanche del cementerio de Palma»—1895.

«Himnes dedicats al Santíssim Sagrament de lo Altar—Traduïts del llatí—1895.

«Religioses» (1er. aplech de glosa i prosa)—1895.

«Coses nostres»—(2on. aplech de id.)—1897.

«Flors i fulles» (3er. aplech de id.)—

«Memoria sobre Arte litúrgico cristiano.»

«Brots d'ortiga» (quart aplec)—1900.

«Endolades» (quint aplec)—1903.

«Hores sèries» (darrer aplec)—1916.

«Sants Evangelis traduït en romans popular»—1916 (Editat en l'imprenta de Canostra).

«Mon tribut Historia del Rei En Jaume» en vers—1912—(Editat a l'imprenta de Canostra)

«Ciutat ara fa seixanta anys»—1918.

Traduí al mallorquí la carta Encíclica de Lleó XIII *Rerum Novarum* sobre la qüestió social dels obrers, que publicà en un follet.

«La lectura popular» d'autors catalans, dedicà el número 120 en reproduir belles composicions de son estre poètic.

Deixa traduït, inèdit, entre altres coses els llibres de «La Imitació de Cristo» (Kempis).

Ademés, fonc constant col·laborador de setmanaris i revistes, entre elles, de «La Dulzaina» «Museo Balear» i la «Revista Balear»

En els Jocs Florals de Barcelona li premiaren les poesies «Les Minyones de Son Cigala» i «La Rondalla dels tres Hostes» i en molts d'altres certàmens fonc lloretjat.

EL PELLER

Ja es segur que dèu vegades
pel carrer l'haurèu trobat:
sabatots de doble sola
ben guarnits arreu de claus;
calçons vells, xamarra groga
de vellut apedaçat;
defensiu que al coll li penja
i capell d'esclata-sanc.
A la espatlla una caldera
i altres peces, tot d'aram;
una pella en sa mà esquerra
i un martell en l'altra mà
que no para ni reposa:
Ti-ki-tic, tic-toc, tic-tac.

Ell fugí de la Toscana
bossa buida i mort de fam;
uns fogons per equipatge,
la desditxa per company...
Tal vegada té una esposa
que l'anyora amb sos infants,

i ha vengnt aquí a Mallorca
cercant feina de son art...

Quant lo veig tot sol que passa
trist i mújol, capficat,
me pareix que s'agombola
repicant sempre a compàs
les tonades de sa terra:
Ti-ki-tic, tic-toc, tic-tac.

Quan l'eturen les vehinades
parla, 'l pobre, xamporrat;
tresca barris tot lo dia,
de ponent fins a llevant;
menja i beu en mig de plaça
i, de nit, dorm a l'hostal.
Allà estanya olles de coure,
brasers, gerres i poals;
ven i compra caceroles
valdement sien rotam.
Axò es tota sa quimera:
fer refusos i barats.

—Ala, dònès! *il pagliero!*
Ti-ki-tic, tic-toc, tic-tac.

Per camins i carreteres,
plè de pols o plè de fanc,
corre viles, corre pobles,
alqueríes i rafals;
ni'l calor ni la gelada
sa curolla minven mai;
i de roba, la matexa
du a l'Agost que du pel Març.
Mentres fa ses soldadures,
estoneta de descans,
les madones dins la clasta
d'escudella li fan plat.
Després cobra, i, a reveure!
Ti-ki-tic, tic-toc, tic-tac.

Jo no sé per què aquest home
ha de ser tan menyspreat,
extranger que la miseria
del treball ha fet esclau.
Si replega qualche cosa
a la volta de molts anys,
Deu lo deix tornà a la terra
de sos pares i a sa llar,
que ès la terra dels poetes,
que ès la patria de les Arts,
i que cont de la nostra illa
que ès la terra dels cors francs,
mentres a sos nets, fent verbes,
canti'l *ti-ki-toc, tic-tac.* B. FERRÀ.

Vida Municipal

Obres.—Haguent sollicitat els propietaris que confronten amb el torrent de Cantabou, en el tràns comprés entre el carrer del General Luque i el de Salord, construir, per son conte, la siquia colectora de les aigos, i cedir an el Municipi el terré necessari per l'obertura de la projectada gran via, sempre que se las concedesca per part del Ajuntament una subvenció de dos mil pessetes, la Comissió Permanent de la Corporació, ha aprovat l'instància de dits propietaris.

Per tant, és un fet el comensament de la gran via que, segons acorts anteriors, ha de tenir vint i cinc metres d'amplària.

Les obres de la siquia colectora (alcantarilla) se ferán bax l'inspecció del tinent de Batle Sr. Gelabert, delegat de l'Alcaldia p'el ram d'obres.

Subasta pública.—Dia 17 del corrent a vespre, s'efectuà a la Sala, a presència de la Comissió Permanent presidida pel Sr. Batle, una subasta de 500 metres cúbics de pedra picada (esquerda), que l'Ajuntament adquireix per la reparació de la via pública.

Se presentaren dos plecs tancats i s'adjudicà la subasta an el millor postor, un tal Planas, que se compromet a s'entrega de l'esquerda, a raó de catorze reals i m'g el mestre.

Cédules i consum.—Aquets dies s'han fet crides notificant que dia 31 del corrent mes acaba el plaç per poder prendre les cédules personals. Després son import serà triple.

També finex el termini per pagar el reparto general vulgarment anomenat consum.

Casa ruïnosa.—Per acort del Ajuntament, s'ha manat an el propietari de la casa de la Plassa de la Verge de Lluch, que fa cantonada al carrer de la Campana, que fassa apuntalar dit edifici per presentar símptomes d'esser ruïnosa.

Camió p'el Batalló.—Encare no han contestat tots els Ajuntaments de la Zona d'Inca a l'invitació que les fé el d'aquesta ciutat, referent a la compra d'un camió, per regalar-lo an el Batalló d'Inca p'el transport d'aigo i de queviures.

I dels qui han contestat, son bastants qui s'adherexen condicionalment o se manifesten contraris a tal projecte.

Es una llástima que a molts de pobles s'hajen fet suscripcions particulars pels seus soldats

exclusivament, dexant de seguir l'exemple de la població d'Inca que desde un principi fé ses recaudacions per tots els soldats del Batalló expedicionari, tant si eran d'Inca com si no heu eran.

Nous arbitris.—Haguentse suprimit en el presupost vigent el repart general s'ha comensat la cobrança dels nous arbitris que han de suplir les entrades que aquell proporcionava a la Caxa municipal. S'han hagut de vencer moltes dificultats per l'implantació d'alguns dels nous impostos municipals; però tots els contribuents acaben per pagar, puis, se van convencent que la Llei s'aplica a tots de la mateixa manera.

Les Dames de la Creu Roja participen al públic que demá, dia 26, en la funció que se farà al capvespre, en el teatre, es sortearà el rellotje, quina recaudació està destinada als soldats expedicionaris.

EL SANT EVANGELI

de Nostre Senyor Jesucrist i els Fets dels Apòstols

Un volum de 582 planes, en octau i cobertes de cartó,

UNA PESSLTA

Pròlec del difunt Sr. Bisbe de Vich, doctor Torras i Bages —Notes explicatives.

IMPRENTA DE CA NOSTRA.

Amb censura ecles'ástica

Tip. Duràn.—Inca